

PIRMAS SKYRIUS

Didysis Suras, 2001-ieji

Kai devyniasdešimt dvejų sulaukęs Lajamas Salivasas užmigo šalia žmonos, — nugalėto su ja šešiasdešimt penkerius metus, — ir ryte nebeprabudo, pasaulis liūdėjo.

Ikona iškeliaivo.

Gimęs Glenrio kaimo pakrašty suręstoje trobelėje, įsispraudusioje tarp žalių Klero grafystės kalvų ir laukų, Lajamas buvo septintasis ir jauniausias Šeimo ir Ailišės Salivanų sūnus. Nepritekliaus metais pažinęs alkį, jis niekada nepamiršo motinos gaminto duonos pudingo skonio — ir pelnytų skambį jos antausių.

Pirmojo pasaulinio karo metais netekęs dėdės ir vyriausiojo brolio, Lajamas apraudėjo ir nė aštuoniolikos nesulaukusių seserį, kuri mirė gimdydama antrą kūdikį.

Nuo mažų dienų jis pažino sunkų darbą. Eidavo lauku paskui plūgą tempiantį arklių, vardu Mėnulis, išmoko kirpti avis, papjauti ėriuką, pamelžti karvę ir suręsti akmenų sieną.

Ir per visą ilgą gyvenimą nepamiršo vakarų, kai šeima susiburdavo aplink židinį — jo atmintyje išliko durpių dūmų kvapas, tyru it angelas balsu dainuojanti motina, jai skirta smuikeliu griežiančio tėvo šypsena.

Ir šokiai.

Lajamas, dar visai berniūkštis, kartkartėmis užsidirbdavo pensą kitą dainuodamas alinėje, kol vietiniai lenkdavo pintą po pintos ir šnekučiuodavosi apie ūkininkavimą bei politiką. Aukštas gaidas

ringuojantis Lajamo tenoras spausdavo ašaras, visgi lankstus kūnas, mitrios kojos ne vienam pakeldavo ūpą.

Lajamas svajojo apie gyvenimą, kuriame nereikėtų arti laukų, melžti karvių; troško kur kas daugiau nei nedidelėje Glenrio smuklėje uždirbti pensai.

Likus kelioms dienoms iki šešioliktojo gimtadienio, Lajamas kišenėn kyštelėjo keletą neapsakomai vertingų Airijos svarų ir paliko namus. Kartu su kitais geresnio gyvenimo ieškančiais bendrakeleiviais, ištvėrė kelionę per Atlanto vandenyną. Kai laivą siūbuodavo ir mėtydavo įsišėlusios audros, o oras pradvisdavo vėmalais ir baime, Lajamas dėkojo Dievui už geležinę ištvėrę.

Jis pareigingai rašė laiškus namiškiams ir svajojo išsiųsti juos kelionei pasibaigus. Šokiu ir dainomis stengėsi palaikyti bendrakeleivių dvasią.

Savo dėmesiu ir keliais nekantriais bučiniiais Lajamas apdovanojo linaplaukę mergaitę — Merę iš Korko; ji keliavo į Brukliną ir vylėsi įsidarbinti tarnaitė kokiuose nors gražiuose namuose.

Stovėdamas su Mere vėsiam, gaiviam — pagaliau šviežiam — ore jis ir išvydo garsiąją aukštai fakelą iškėlusią moterį. Pamanė iš tikrųjų pradėjęs gyventi.

Gausybė spalvų, triukšmo, judesio, begalė vienoje vietoje besigrūdantių žmonių. Lajamas ūmai suprato, kad nuo ūkio, kuriame gimė ir užaugo, jį atskyrė ne tik vandenynas. Atskyrė ištisas pasaulis.

Dabar čia bus ir jo pasaulis.

Kartu su mėsinių rajone jau besidarbuojančiu motinos broliu Maiklu Donahju jis ketino įsidarbinti mėsininko padėjėju. Lajamą džiugiai sutiko, išglėbesčiavo, davė lovą kambaryje, kurį jis turėjo dalytis su dviem pusbroliais. Jau po kelių savaitių vaikinai ėmė bodėtis darbe sklandančiais garsais ir kvapais, bet duonos veltui nevalgė.

Ir svajojo apie gražesnę ateitį.

Ateitį išvydo tuomet, kai sutaupęs šiek tiek sūriu prakaitu už-

dirbtų pinigų, pirmąsyk nusivedė linaplaukę Merę į kino teatrą. Ten ekrane jis išvydo stebuklą, pamatė dar niekada neregėtus pasaulius, talpinančius savyje viską, ko tik galėtų užsigeisti žmogaus širdis.

Čia nedžeržgė kaulų pjūklai, nečeksejo kapoklės. Ekranas ir pasaulis jame traukte traukė, nustelbė net ir dailiąją Merę.

Gražios moterys, didvyriški vyrai, drama ir džiugesys. Atitokęs Lajamas aplink save išvydo susižavėjusius publikos veidus, ašaras, išgirdo juoką ir plojimus.

„Štai, kas yra penas alkanam pilvui, apklotas sušalusiam kūnui, žiburys sužeistai sielai“, — pamanė jis.

Nė metams neprabėgus nuo tos dienos, kai pirmąsyk iš laivo denio pamatė Niujorką, Lajamas paliko miestą ir patraukė į vakarus.

Jis keliavo per šalį stebėdamasis jos dydžiu, vaizdų ir metų laikų kaita. Nakvodavo laukuose, daržinėse, retsykais dainavimu pelnydavosi guolį galiniuose aludžių kambarėliuose.

Kartą Vičitoje įsivėlęs į muštynes, naktį praleido kalėjime.

Įsigudrino nelegaliai išsukti į traukinius ir išvengti policijos ir, — kaip vėliau pasakojo daugybėje per savo karjerą duotų interviu, — patyrė gyvenimo nuotykių.

Kai po bemaž dvejų metų klajonių Lajamas išvydo didžiulį baltą Holivudo ženklą, prisiekė sau kaip tik čia rasti turtus ir šlovę.

Jis sukosi pasitelkęs protą, balsą ir darbų užgrūdintą kūną. Ap-sukriai gavęs dekoracijų statytojo darbą, Lajamas įrenginėjo lauko filmavimo aikštes ir dirbdamas dainavo. Pamėgdžiodavo matytas scenas, atkartodavo įvairiausias kelionėje iš rytų į vakarus nugirstas tarmes.

Garsinis kinas viską pakeitė. Atsirado darbo filmavimo paviljonuose. Paaiškėjo, kad nebyliajame kine savo vaidyba žavėję aktoriai kalba spigiais ar pernelyg griausmingais balsais. Jų žvaigždės perdegė ir užgeso.

Didžioji Lajamo valanda išmušė tądien, kai režisierius nugirdo jį dainuojantį darbo metu — vaikiną niūniavo kaip tik tą melodiją,

kuria muzikinėje filmo scenoje nebyliojo kino žvaigždė turėjo sužavėti savo mylimąją.

Lajamas akimirksniu sumojo, kad to žmogaus balsas nė surūdijusio skatiko nevertas, ir ausylai klausydamasis nugirdo šnekas apie pakaitinio balso paieškas. Tai, kad jis ir tapo tuo balsu, pasak Lajamo, lėmė tik paties pastangos tinkamu laiku pasipainioti tinkamoje vietoje.

Jo veidas ekrane nepasirodė, bet publiką užbūrė balsas. Duryš atsivėrė.

Lajamas dirbo statistu, sukūrė nebylų vaidmenį, galiausiai ištarė ir pirmuosius žodžius.

Plyta prie plytos, laiptelis prie laiptelio, neišsenkančios energijos, sunkaus darbo ir talento skatinamas Salivasas klojo savo gyvenimo pamatus.

Jis, kaimo vaikas iš Klero, agento padedamas pasirašė sutartį ir, žengęs į Holivudo aukso amžių, pradėjo karjerą, kuri apėmė ištisus dešimtmečius ir kartas.

Savąją Rozmari Lajamas sutiko besifilmuodamas miuzikle — pirmajame iš penkių filmų, kur jis vaidino kartu su visų mėgstama linksmuole Rozmari Rajan. Iš studijos į laikraščių paskalų skiltis plūdo istorijos apie jų romaną. Visgi audra stiklinėje šėlo veltui. Jie du susituokė nė metams neprabėgus nuo tos dienos, kai pirmąsyk išvydo vienas kitą. Medaus mėnesį praleido Airijoje — aplankė Lajamo šeimą, pasisvečiavo ir Mėjo grafystėje — Rozmari tėviškėje.

Beverli Hilse pasistatę didžiulį prabangų namą, Rozmari ir Lajamas susilaukė sūnaus, kiek vėliau — ir dukters.

Jie nusipirko sklypą Didžiajame Sure, nes pamilo tą vietą — kaip ir vienas kitą — iš pirmojo žvilgsnio. Į vandenyną žvelgiantį namą pavadino „Salivanų priebėga“. Čia jie ištrūkdavo pailsėti, ilgainiui bemaž ir apsigyveno.

Nuo mažų dienų aktorius karjerą pradėjęs jų sūnus įrodė, kad Salivanų-Rajanų talentus perėmė ir jaunesnioji karta — užau-

gęs Hju sužibėjo kurdamas pagrindinius vaidmenis. Duktė Morina pasirinko Niujorką ir Brodvėjų.

Grįždama iš filmavimų Montanos gamtoje, lėktuvo katastrofoje žuvo Hju žmona — didžioji jo gyvenimo meilė, spėjusi Rozmari ir Lajamui padovanoti pirmąją anūką.

Atėjo metas, ir šis berniukas ekrane įžiebė dar vieną Salivanų žvaigždę.

Lajamo ir Rozmari anūkas Eidenas, tikėdamas, kad, kaip ir visi Salivanai, visa širdimi ir visam gyvenimui pamilo gražuolę šilkaplaukę blondinę Šarlotę Diupont, iškėlė prabanga tviskančias vestuves (išskirtinių šventės akimirų nuotraukas spausdino „People“) ir nusipirko vilą Holmbi Hilse. Ir padovanojo Lajamui proanūkę.

Ketvirtosios Salivanų kartos palikuonę pavadino Keitlina. Metų ir devynių mėnesių Keitlina Rajan Salivan pirmajame savo filme „Susiraskime tėtuk!“ suvaidino išdykusią piršliaujančią mažylę ir bemat tapo Holivudo numylėtine.

Daugumoje recenzijų buvo tvirtinama, esą mažoji Keitė užtemdžiusi abu suaugusius pagrindinių vaidmenų atlikėjus (jos motina vaidino pagrindinio veikėjo mylimąją), ir tam tikruose sluoksniuose toks vertinimas sukėlė šiokių tokių sąmyši.

Paauglystėn dar neįžengusios Keitlinos žvaigždė ryškiausiai sužibo, kai šešiametei proanūkei Salivanas paskyrė Merės Keitės, laisvos sielos mergaitės, vaidmenį „Donovano svajonėje“. Šešias savaites Keitė praleido Airijoje, kur filmavosi kartu su tėvu, seneliu, proseneliu ir prosenele.

Savo žodžius Vakarų Airijos dialektu ji bėrė taip sklandžiai, tartum būtų čia gimusi.

Kritikų pagyrų ir komercinės sėkmės sulaukęs filmas tapo paskutiniu Lajamo Salivano šedevru. Gyvenimui ritantis į pabaigą, prisidėjęs po žiedais apsipylusia slyva ir besiklausydamas niekad nenuščiūvančios Ramiojo vandenyno bangų mūšos, viename iš jau

retai dalijamų interviu jis, kaip ir Donovanas, pasakė regėjęs išsipildančią savo svajonę. Sukūrė filmą kartu su šešis dešimtmečius mylėta moterimi, jų berniukais Hju ir Eidenu bei ryškiai šviečiančia žvaigždute proanūke Keite.

Filmai buvę įspūdingiausiu Lajamo nuotykiu, todėl jis jaučias, kad šis, paskutinis, puikiai tiksias kaip tobulas kamštis gyvenimo džino buteliui uždaryti.

Šaltą, vaiskią vasario popietę, prabėgus trims savaitėms po Lajamo Salivano mirties, į namą Didžiajame Sure susirinko jo našlė, šeima ir daugybė per gyvenimą sutiktų draugų. Visi nusiteikę, pasak Rozmari, atšvęsti gražiai ir prasmingai nugyventą gyvenimą.

Oficialios laidotuvės įvyko Los Andžele, ten netrūko garsenybių ir panegirikų. Šiame sambūryje jie prisimins Lajamo spinduliuotą džiugesį.

Jie režė kalbas, prisiminė gyvenimo epizodus, braukė ašaras. Bet skambėjo ir muzika, juokas, žaidžiančių vaikų klegesys. Nestigo maisto, viskio ir vyno.

Rozmari, kurios plaukai nūnai buvo baltutėliai lyg Santa Liusijos viršukalnes apklojęs sniegas, mėgavosi šia diena, — po teisybei, kiek išvarginusia, — įsitaisiusi priešais aukštą akmeninį židinį, patalpoje, kurią jie kadaise pavadino susibūrimų kambariu. Čia sėdėdama ji matė vaikus, — jauniems jų kaulams žiemos vėsa buvo nė motais, — ir apačioje tyvuliuojantį vandenyną.

Ji suėmė šalia prisėdusio sūnaus ranką.

— Jei pasakysiu, kad jaučiu jį, regis, tebesėdintį šalia, ar palaiksysi mane nukvaišusia sene?

Rozmari, kaip ir jos vyras, nepamiršo gimtinės dialekto.

— Kaipgi galėčiau taip pamanyti, kai pats jaučiu tą patį?

Rozmari atsigręžė į sūnų. Nubalusius plaukus ji kirposi trumpai, madingu ir patogiu stiliumi, o ryškiai žaliose akyse žėrėjo linksmos kibirkštelės.

— Tavo sesuo Morina pasakytų, kad mudu abu kuoktelėjo-

me. Ir kaipgi man pavyko į šį pasaulį paleisti tokį pragmatišką vaiką?

Ji paėmė Hju ištiestą arbatos puodelį ir kilstelėjo antakį.

— Ar šliūkstelėjai viskio?

— Juk žinau, kas patinka mano mamai.

— Šitą tu tikrai žinai, mielas berniuk, bet tikrai ne viską.

Rozmari gurkstelėjo arbatos, atsiduso. Įdėmiai įsižiūrėjo į sūnaus veidą. „Toks panašus į tėvą“, — pamanė. Velnioniškai dailus airis. Jos berniuko, jos kūdikio plaukus gausiai išmargino sidab-raspalvės sruogos, o akys tebešvytėjo mėlyniausiu mėliu.

— Žinau, kaip sielvartavai praradęs Livę. Tokia staigi, tokia žiauri netektis. Regiu Livę mūsų Keitlinoje, ir ne tik jos veidelyje. Atpažįstu jos senelės linksmumą, džiugesį ir įkarštį. Et, aš ir vėl paistau niekus.

— Ne. Ir aš tą patį matau. Mergaitė susijuokia, o aš girdžiu Livę. Keitė man be galo brangi.

— Suprantu. Ir aš ją myliu, mylėjo ir tavo tėtis. Hju, džiaugiuosi, kad pagaliau sutikai Lilę ir po visų ilgų vienvėsių metų atradai laimę. Visus pastaruosius ketvirtą metų ji buvo puiki savo vaikų motina, mūsų Keitę mylinti senelė.

— Tikra tiesa.

— Matydama tai, žinodama, kad ir Morina laiminga, o jos vaikams ir anūkams puikiai sekasi, priėmiau sprendimą.

— Kokį?

— Dėl man likusio laiko. Myliu šį namą, — sumurmėjo Rozmari. — Šią žemę. Pažinau ją visokiausioje šviesoje, visais metų laikais, įvairiausios nuotaikos. Juk žinai, kad būsto Los Andžele nepardavėme tik dėl sentimentų ir patogumo, jei kuriam nors būtų prireikę padirbėti ir užsibūti mieste.

— Ar nori jį parduoti dabar?

— Ne. Su ta vieta susiję labai brangūs prisiminimai. Žinai, kad turime namą Niujorke; jį padovanosiu Morinai. Kurio būsto norė-

tum tu: namo Los Andžele ar „Salivanų priebėgos“? Turiu žinoti, nes pati išvykstu į Airiją.

— Pasisvečiuoti?

— Visam laikui. Palauk, — Rozmari neleido sūnui nė prasižioti. — Gal mane ir užaugino Bostone nuo dešimties metų, bet Airijoje tebegyvena mano giminaičiai, ten mano šaknys. Ir tavo tėvo šeima ten.

Hju apglėbė delnu motinos ranką, kilstelėjo smakrą didžiojo lango link, nužvelgė lauke susirinkusius vaikus ir giminaičius.

— Ir čia turi šeimą.

— Turiu. Čia, Niujorke, Bostone, Klere, Mėjuje, o dabar, dėkui Dievui, jau ir Londone. Jergutėliau, na ir išsibarstę mes, tiesa, mielasis?

— Regis, taip ir yra.

— Tikiuosi su visais pasimatyti. Visgi Airija — toji šalis, kurion veržiasi mano širdis. Trokštu ramybės ir žalumos.

Ji nusišypsojo ir žybtelėjo akimis.

— Gyvensiu sau kaip sena juodą duoną kepanti ir šalikus mezganti našlė.

— Tu nemoki nei duonos kepti, nei megzti.

— Na jau! — Rozmari pliaukštelėjo jam per ranką. — Mokykis niekada nevēlu, net ir sulaukus tokio amžiaus. Žinau, kad judu su Lile turite savo namus, bet, sakyčiau, atėjo metas pasidalyti. Vienas Dievas težino, kaip mudu su Lajamu užgyvenome tiek gražaus pinigų. Juk tik dirbome mėgstamą darbą.

— Talentas, — Hju švelniai pirštu patapšnojo motinai galvą. — Ir nuovoka.

— Tiesa, mudviem netrūko nei vieno, nei kito. O dabar norėčiau pasilengvinti šio gausaus derliaus naštą. Sau pasiliksiu mieląją trobelę Mėjuje. Tad ką renkiesi tu, Hju? Namą Beverli Hilse ar Didžiajame Sure?

— Čia. Renkuosi šį namą, — motinai nusišypsojus, Hju palin-gavo galva. — Atsakymą žinėjai dar prieš paklausdama.

— Savo berniuką pažįstu geriau, nei jis pažįsta mamą. Ką gi, sutarta. Namas tavo. Neabejoju, rūpinsiesi juo.

— Tikra tiesa, bet...

— Jokių kalbų. Aš jau apsisprendžiau. Suprantama, tikiuosi, kad atvykusi pasisvečiuoti rasiu kur galvą priglausti. O aš tikrai atvyksiu. Puikiai čia gyvenome, aš ir tavo tėtis. Noriu, kad ir mūsų palikuonys praleistų čia ne vienus šaunius metus.

Ji patapšnojo sūnui ranką.

— Tik pažvelk, Hju, — nusijuokė Rozmari, pamačiusi kūliais besivartančią Keitę. — Ten mūsų ateitis, ir aš neapsakomai džiaugiuosi, kad galėjau prie jos prisidėti.

Kol Keitė vartėsi linksmindama du jaunesnius pusbrolius, jos tėvai kivirčijosi svečių apartamentuose.

Šventiškai plaukus susisegusi Šarlotė žingsniavo po kambarį. Lyg irzliai spragsenami pirštai į kietmedžio grindis kaukšėjo „Louboutin“ bateliai. Kitados Eideną sužavėjo toji laukinė, liete iš jos besiliejanči energija. Dabar jau tik vargino.

— Dėl Dievo meilės, Eidenai, noriu iš čia dingti.

— Išvyksime, kaip ir planavome, rytojaus popietę.

Ji niršiai atsisuko: lūpos kietai sučiauptos, akyse — pykčio ašaros. Pro plačias stiklines duris Šarlotei už nugaros sunkėsi švelni žemiškos dienos šviesa ir gaubė ją lyg aureolė.

— Man jau gana, nejau nesupranti? Argi nematai, kad tvar-dausi iš paskutiniųjų? Kurių galų prireikė tų kvailų vėlyvųjų šeimos pusryčių? Vakar kimšome tą prakeiktą vakarienę, šiandien ištvėrė-me pietus, kuriems, rodės, ir galo nebus — ką jau kalbėti apie laidotuves. Nesibaigiančias laidotuves. Kiek dar istorijų teks išklaudyti apie didį Lajamą Salivaną?

Kadaise Eidenas manė, kad žmona supranta, kokie artimi, kokie glaudūs yra jo šeimą siejantys ryšiai, paskui tikėjosi, kad kada

nors ji tą suprasianti. Dabar abiem buvo aišku, kad Šarlotė tik kentė dantis sukandusi.

Kol nebeištverė.

Nusikalęs kaip šuva Eidenas atsisėdo, minutę ištiesė ilgus kojas. Besiruošdamas būsimam vaidmeniui ėmė želdintis barzdą. Ji kėlė niežulį ir erzino.

Nekentė tos barzdos, o šių akimirką tą patį jautė ir savo žmonai.

Dar visai neseniai atrodė, kad jiedu traukia jau kiek lygesniu santuokos keliu. Deja, dabar, matyt, vėl pasitaikė duobėtas ruožas.

— Šarlotte, tai labai svarbu mano močiutei, tėvui, man. Visai šeimai.

— Tavo šeima mane gyvą ėda, Eidenai.

Ji pasisuko ant kulno, skėstelėjo rankomis.

Šitiek dramos, pamanė Eidenas, dėl kelių papildomų valandų.

— Tik viena naktis. Be to, prie vakarienės stalo susės tik saujelė mūsiškių. Rytoj tokiu metu jau ilsėsimės namuose. Čia tebevieši svečiai, Šarlotte. Mums derėtų nulipti žemyn.

— Tegul jais pasirūpina tavo močiutė. Tavo tėvas. Tu pats. Kodėl man nevalia sėsti į lėktuvą ir grįžti namo?

— Lėktuvas — mano tėvo, todėl aš, tu ir Keitlina rytoj grįšime kartu su juo ir Lile. Šiuo metu turime laikytis drauge kaip vieninga komanda.

— Jei turėtume nuosavą lėktuvą, laukti netektų.

Eidenas pajuto, kad giliai už akių ima tvenktis skausmas.

— Ar tikrai būtina ten eiti? Dabar? — Šarlotė patraukė pečiais. — Niekas manęs nepasiges.

Jis pabandė žengti kitą žingsnį. Jau buvo patyręs, kad žmoną labiau paveikia meilumas, o ne rūstūs žodžiai.

— Aš pasigesiu...

Ji atsiduso ir nusišypsojo.

„Nuo Šarlotės šypsenos, — pamanė Eidenas, — kiekvieno vyro širdis apmiršta.“

— Esu tikra rakštis užpakaly.

— Aha. Mano užpakaly.

Sukikenusi ji žengė artyn ir įsitaisė vyrui ant kelių.

— Apgailestauju, mažuti. Šiek tiek. Savaip. Juk žinai, man čia niekada nepatiko. Ši vieta tokia nuošali, kad manęs vos klaustrofobijos priepuolis neištinka. Žinau, tai kvaila.

Eidenas žinojo: glostyti dailiai sušukuotų žvilgančių plaukų nevalia, todėl tik švelniai pabučiavo žmoną į smilkinį.

— Suprantu tave, bet juk rytoj jau būsime namuose. Būk gera, išverk dar vieną vakarą. Dėl mano močiutės, dėl tėčio. Dėl manęs.

Šarlotė purkštelėjo, niuktelėjo jam į petį ir nutaisė firminę rūgščią miną. Papūstos koralų spalvos lūpos, dramatiškai blakstienomis pritemdytas niūrus mėlynų lyg vandens kristalai akių žvilgsnis.

— Aš mieliau rinkčiausi atlygį. Dosnų atlygį.

— Ką pasakytum apie ilgą savaitgalį Kabe?

Šarlotė aiktelėjo ir apglėbė jo veidą delnais.

— Tikrai?

— Iki filmavimų pradžios turiu keletą laisvų savaitių, — tai sakydamas, Eidenas persibraukė delnu barzdos šerius. — Imkim ir išdumkim kelioms dienoms į paplūdimį. Keitei patiks.

— Jai reikia mokytis, Eidenai.

— Drauge pasikviesime ir jos mokytoją.

— O jeigu padarytume štai taip, — juodais gedulo drabužiais tebevilkinti Šarlotė apsvijio rankomis vyro kaklą, prisispaudė visu kūnu. — Tegu Keitė ilgąjį savaitgalį praleidžia su Hju ir Lile. Mergaitė tik apsidžiaugs. Mudu kelias dienas pailsėsime Kabe. — Apdovanojo ją bučiniu. — Tik mudu. Labai norėčiau pabūti tik dviese, mažuti. Ar nemanai, kad mums šito reikia?

Žmona veikiausiai teisi — reikėjo puoselėti ir švelniąją jų santykių pusę, ne tik lyginti šiurkštumus. Nors Eidenas labai nenorėjo palikti Keitės, turėjo pripažinti: Šarlotė teisi.

— Galiu tuo pasirūpinti.

— Puiku! Tuoj parašysiu Grantui. Gal šią savaitę jis dar ras kur įterpti kelias papildomas treniruotes. Maudymosi kostiumėlių noriu vilkėti ant tobulo kūno.

— Tavo kūnas jau tobulas.

— Tai tik mielojo vyrelio kalbos. Paklausysime, ką pasakys asmeninis negailestingas treneris. Vaje! — Šarlotė stryktelėjo ant kojų. — Man reikia apsipirkti.

— Šią akimirką mudviem reikia leisti apačion.

Akimirką moters veidas suirzo, bet ji beregint susitvardė.

— Gerai. Tu teisus, tik luktelk kelias minutes, kol pasigražinsiu.

— Tavo veidelis dailus kaip visada.

— Mielasis vyrelis, — ji mostelėjo pirštu Eidenos pusėn ir nužingsniavo prie stalelio su kosmetika. — Ačiū, Eidenai. Pastarosios vainikų ir gedulingų ceremonijų gausios savaitės buvo nelen-gvos visiems. Kelios poilsio dienos tikrai nepakenks. Tuoj ateisiu.

Kol Keitės tėvai taikėsi, mergaitė suorganizavo slėpynes — pa-skutinį tos dienos žaidimą lauke. Šeimos susibūrimuose slėpynės buvo mėgstamiausias vaikų žaidimas, jis turėjo savo taisykles, drau-dimus ir papildomų taškų skyrimo tvarką.

Šiuo atveju taisyklės reikalavo slapstytis tik lauke — kai ku-riems suaugusiesiems nepatiko name dūkstantys vaikai. Už kiekvie-ną surastą pasislėpėlį Ieškotojas gauna tašką. Žaidėjas, kurį aptiko pirmąjį, tampa Ieškotoju. Jei tas pasislėpėlis, nūnai Ieškotojas, jau-nesnis nei penkerių, į tolimesnes ieškynes jis ar ji gali pasikviesti draugą.

Žaidėjas, kurio niekas neranda tris kartus iš eilės, gauna papil-domus dešimt taškų.

Keitė planavo šį žaidimą kiaurą dieną. Neabejojo laimėsianti.

Vos tik vienuolikmetis Boidas, pirmasis Ieškotojas, ėmė skai-čiuoti, ji kaipmat paraitė kulnis. Boidas, kaip ir jo senelė, gyvenantis

Niuorke, Didžiąjame Sure apsilankydavo tik kelis kartus per metus. Apylinkių taip gerai kaip Keitė berniukas nepažinojo.

Be to, ji jau buvo išsirinkusi naujutelę slėptuvę.

Pamačiusi po balta staltiese užtiestu stalu šliaužiančią penkiametę pusseserę Avą, užvertė akis. Boidas aptiks Avą nė dviem minutėms neprabėgus.

Vos negrįžo parodyti mergaitei geresnės vietelės, bet, šiaip ar taip, kiekvienas atsako tik už save!

Didžiama svečių jau išsiskirstė, kiti ruošėsi išvykti. Visgi nemažai žmonių dar sukiojosi vidiniuose kiemeliuose, prie lauko barų, sėdinėjo aplink ugniakurus. Keitė prisiminė jų viešnagės priežastį. Mergaitei sugėlė širdį.

Ji mylėjo savo prosenelį. Galvoje jis visuomet nešiojosi vieną kitą istoriją, o kišenėje — citrininių ledinukų. Kai tėtis pasakė, kad prosenelis iškeliavo į dangų, ji vis verkė ir verkė. Ir tėtis verkė, pasakodamas, kad senelis nugyveno ilgą ir laimingą gyvenimą. Daugeiui žmonių tapo labai brangus ir niekada neliks užmirštas.

Keitė prisiminė prosenelio žodžius iš filmo, kuriame jiedu drauge vaidino. Sėdėdamas kartu su Keite ant akmeninės tvoros ir žvalgydamasis į laukus jis kalbėjo: „Keliaudami per gyvenimą, mėloji, žymime jį savais darbais, gerais arba blogais. Ainiai vertins mus pagal tuos ženklus ir prisimins.“

Nuskuodusi prie garažo ir pasukusi už kampo Keitė galvojo apie citrininius ledinukus ir apkabinimus. Ji tebegirdėjo iš kiemelių, terasų, tvora apjuosto sodo sklindančius balsus. Koks jos tikslas? Didysis medis. Užsikabarojusi ant trečios šakos, ji pasislėps už storo kamieno, įsitaisys trijų metrų aukštyje, nepaprastai maloniai kvėpiančioje lapijoje.

Niekas jos nesuras!

Mergaitei bėgant, plaikstėsi jos keltiški juodi plaukai. Auklė Nina prisegė juos drugelių formos segtukais — kad nekristų ant veido. Mėlynos ir drąsios mergaitės akys šaudė į šalis. Keitė nebematė

milžiniško namo, nurūko gerokai toliau už svečių namelio, kurio laipteliai leidosi į nedidelį paplūdimį, o iš baseino atsivėrė vaizdas į vandenyną.

Dienos pradžioje ji privalėjo vilkėti suknele ir atrodyti prideramai, bet vėlesniam metui Nina paruošė žaidimams tinkamus drabužius. Megztuką reikėjo pasaugoti, bet nieko nenutiks, jei išpurvins džinsus.

— Aš laimėsiu, — sušnibždėjo mergaitė, čiupo pirmąją kaliforninės skėtvos šaką ir violetinės spalvos (pačios mėgstamiausios) sportbačiu įsirišė į ertmę kamiene.

Už nugaros išgirdo kažkokį garsą. Ji sumetė, kad Boidui čia atsidurti dar per anksti, tačiau širdis šoktelėjo.

Akies krašteliu Keitė pastebėjo padavėjo uniforma vilkintį šviesiabarzdį vyrą, plaukus susirišusį į uodegėlę. Jo veidą dengiančiuose akiniuose tamsiais stiklais blykstelėjo saulės atspindys.

Mergaitė išsišiepė, pridėjo pirštą prie lūpų.

— Slėpynės, — paaiškino tam vyrui.

Žmogus taip pat nusišypojo.

— Norėtum, kad pakelčiau?

Jis linktelėjo ir žengė artyn lyg ketindamas jai padėti.

Keitė pajuto aštrų adatos dūrį į kaklo šoną, təkstelėjo delnu nematomam vabzdžiui.

Paskui mergaitės akys užvirto ir ji jau nieko nebejutė.

Per kelias sekundes vyras užkimšo jai burną, riešus ir kulkšnis suveržė plastikinėmis sąvaržomis. Tik dėl viso pikto. Migdomieji turėtų veikti keletą valandų.

Mergaitė daug nesvėrė. Jis, puikios fizinės formos vyras, tuos keletą žingsnių iki vežimėlio būtų be vargo panešęs ir suaugusią moterį.

Įgrūdęs auką į serviravimo vežimėlį, nudardėjo juo prie kaip tik šiam reikalui paruošto maisto tiekėjo furgono. Užstūmė vežimėlių rampa, užtrenkė užpakalines automobilio duris.

Neprabėgo nė dvi minutės, o jis jau riedėjo ilga, privataus pusiasalio pakraščiu vingiuojančia įvažą. Prie apsaugos vartų pirštinėta ranka sumaigė kodą. Vartams atsivėrus, išvažiavo ir pasuko pirmuoju Kalifornijos greitkelio.

Atsispyrė norui nusiplėšti peruką, atsikratyti netikros barzdos.

Dar ne laikas, kaip nors ištvėrs. Toli važiuoti nereikėjo. Tikėjosi užrakinti dešimties milijonų vertės mergiščią prabangioje troboje (savininkai dabar ilsisi Maujyje) anksčiau, nei kas nors jos pasiges.

Vėl išsukęs iš greitkelio ir stačia įvažą pakilęs į vietą, kurioje kažkoks turtingas šiknius tarp medžių guotų, uolų ir krūmų sąžalynų išspraudė savo svajonių vasarnamį, jis švilpavo linksmą melodiją.

Viskas susiklostė lyg per sviestą.

Pastebėjęs antro aukšto terasoje žingsniuojantį sėbrą, užvertė akis. Štai tau ir šiknius.

Velniai rautų, jiems pavyks. Laikys vaiką apsvaigintą, bet užsi-maukšlins ir kaukes. Po kelių dienų — gal nė tiek neprireiks — jie bus turtingi, mergiotė grįš pas tuos suknistus Salivanus, o jis, įgijęs naują pasą, naują vardą, trauks į Mozambiką ir prabangiai pasimė-gaus saulės voniomis.

Sustabdė furgoną namo pašonėje. Važiuojant keliu namo tik-rai nesimatė, tad neabejojo, kad medžiai paslėps ir automobilį.

Kol išsiropštė lauk, draugelis spėjo nubildėti laiptais ir stypsojo priešais.

— Ar turi ją?

— Tai aišku. Niekų darbas.

— Esi tikras, kad niekas tavęs nematė? Ar tikrai...

— Jėzau, Denbi, atvėsk.

— Jokių vardų, — sušnypštė Denbis, stumtelėjo ant nosies sau-lės akinius ir apsižvalgė, tartum tikėdamasis išvysti miške pasislė-pusį užpuoliką. — Negalime jai išduoti mūsų vardų.

— Mergaitė išsijungusi. Nuneškime ją viršun ir užrakinkime. Pagaliau atsikratysiu šito mėšlo nuo veido. Noriu alaus.

— Pirmiausia — kaukės. Žiū, nesi suknistas daktaras. Negalim būti šimtu procentų tikri, kad ji vis dar miega.

— Gerai, gerai, eik, atsinešk savo kaukę. Aš liksiu su šita, — vyras patapšnojo sau per barzdą.

Kai Denbis nuėjo į namą, jis atidarė galines furgono dureles, išokęs atlapojo spintelę. Miega, pagalvojo, kaip užmušta. Išridenęs mergaitę ant grindų, nutempė prie durų, — vaikas nė necyptelėjo, — ir vėl nušoko žemyn.

Dirstelėjęs pro petį pamatė šokančio klouno Penivaiso kaukę ir peruką užsitempusį Denbį. Ėmė kvatotis kaip pamišęs.

— Jeigu ji pabus anksčiau, nei įnešime vidun, greičiausiai iš siaubo vėl atsijungs.

— Juk norime mergiotę įbauginti, tada ji klausys. Maža, išlepinta, turtinga kalė.

— Suveiks. Nesi Timas Karis*, bet kaukė padarys savo darbą. Jis persimetė Keitę per petį.

— Ar viskas paruošta?

— Aha. Langai užrakinti. Pro juos vis dar atsiveria pasiutusiai gražus vaizdas į kalnus, — pridūrė Denbis, pėdindamas minkštais kaimiško stiliaus kilimėliais išklotu prieškambariu paskui sėbrą į atvirą gyvenamąją erdvę. — Tik kažin ar mergiotė juo pasi-džiaugs — juk laikysime ją be sąmonės ar gerokai apkvaitusią.

Denbis pašoko: iš telefono, prisegto prie jo bendrininko diržo, sugriaudėjo „Meksikietiškos skrybėlės šokio“ melodija.

— Velniai tave rautų, Grantai!

Grantas Sparksas tik nusijuokė.

— Pavadinai mane vardu, idiote, — jis užtempė Keitę laiptais į antrą aukštą. Šį perskyrė iki pat stogo kylančios katedrinės lubos. — Žinutė nuo mano mieliausiosios. Atsipalaiduok, seni.

Grantas nunešė mergaitę į miegamąjį. Jie išrinko tą, kurio langai vėrėsi į užpakalinį kiemą, su vonios kambariu. Numetė Keitę ant

* Tim Curry — Anglijos kino ir teatro aktorius, kompozitorius, įgarsintojas, dainininkas.

lovos su baldakimu. Denbis lovą perklojo, patiesė jų pačių pirktą pigią patalynę — sutvarkę reikalus, patalus išsiveš.

Kambarį su vonia pasirinko stengdamiesi išvengti tikėtino poreikio tampyti Keitę iš kambario ir bjaurasčių, kurių nė vienas nesiruošė valyti. Jei mergaitė priterš ant lovos, jie tik išskalbs patalynę. Viską baigę, lovą dailiai ir tvarkingai užklos šeiminių patalais, išlups į langų užraktus sukaltas vinis.

Sparksas apsižvalgė, liko patenkintas: Denbis surinko viską, kuo mergaitė būtų galėjusi pasinaudoti kaip ginklu — maža kas — ar išdaužti langą. Ji pernelyg apsvaigusi, kad imtųsi tokių dalykelių, bet kam rizikuoti?

Išvykdami paliks namą kaip radę. Nė lapė nesulos, kad jų čia būta.

— Išsukai lemputes?

— Visas aliai vienos.

— Šaunuolis. Laikykite ją tamsoje. Drožk, nukirpk tas sąvaržas, ištrauk kamšalą. Jei pabudusi užsimanys myžt, nenoriu, kad apvartytų lovą. Galės kiek tinkama daužytis į duris, žviegti visa gerkle. Man *dzin*.

— Kaip manai, kiek ilgai ji neišsipaipalios?

— Keletą valandų. Kai prabus, pamaitinsime sriubyte, ir vėl nulūš visai nakčiai.

— Kada ketini skambinti?

— Suteamus. Dabar jos dar net neieško. Mergiotė pasiskelbė žaidžianti sušiktas slėpynes. Atidūmė tiesiai mums į rankas, — kalbėdamas jis pliaukštelėjo Denbiui per nugarą. — Kaip sviestu patapta. Susitvarkyk ir išeidamas patikrink, ar užrakinai duris. Plėšiu šitą šūdą velniop.

Grantas nusitraukė peruką ir plaukų tinklelį, krestelėjo trumpų, stilingai pakirptų, saulėje šviesiomis sruogelėmis išblukusių rudų plaukų kupeta.

— Einu alaus.